ofgem e-serve

Gwneud gwahaniaeth gwirioneddol
i ddefnyddwyr ynni

Ofgem E-Serve

yng Nghymru mewn rhifau

2015

Ofgem E-Serve

Ofgem E-Serve yw cangen gyflawni Ofgem. Rydym yn arbenigwyr ym meysydd dylunio gweithredol a rhagoriaeth mewn cyflawni. Rydym yn gyfrifol am gyflwyno a gweinyddu cynlluniau amgylcheddol a rhaglenni cymdeithasol yr Adran Ynni a Newid Hinsawdd (DECC).

Ein gwaith yw helpu'r Adran Ynni a Newid Hinsawdd i wneud cynnydd sylweddol tuag at gyflawni ei thargedau datgarboneiddio. Mae Ofgem E-Serve yn gyfrifol am weinyddu pob cynllun tra bod yr Adran Ynni a Newid Hinsawdd yn parhau i fod yn gyfrifol am ei pholisi. Rydym yn datblygu ac yn gweinyddu'r rhaglenni hyn ar sail nid-er-elw, am lai na 0.5% o gyfanswm eu gwerth.

Rhwymedigaeth Cwmnïau Ynni (ECO)

Mae ECO yn rhaglen effeithlonrwydd ynni domestig a gyflwynwyd gan Lywodraeth y DU ym mis Ionawr 2013. Mae'n dilyn cynlluniau effeithlonrwydd ynni blaenorol y llywodraeth y mae Ofgem a'i ragflaenwyr wedi'u gweinyddu ers 1994.

Mae ECO yn gosod rhwymedigaeth gyfreithiol ar gyflenwyr ynni mwyaf Prydain i osod mesurau effeithlonrwydd ynni, megis inswleiddio'r atig a waliau, mewn cartrefi ym Mhrydain. Bob blwyddyn rydym yn pennu cyfran o'r targedau cyffredinol i gyflenwyr. Mae hyn yn seiliedig ar gyfran cyflenwr o'r farchnad cyflenwi nwy a thrydan. Mae cyflenwyr wedyn yn ennill credydau tuag at eu rhwymedigaethau ar gyfer mesurau effeithlonrwydd ynni cymwys y maent yn eu gosod mewn eiddo domestig.

Mae gan ECO y ddau nod o leihau allyriadau carbon deuocsid o'r sector domestig a mynd i'r afael â thlodi tanwydd. Mae'n gwneud hyn drwy dair rhwymedigaeth benodol, sef:

- Rhwymedigaeth Lleihau Allyriadau Carbon (CERO) - Mae hon yn targedu cartrefi y mae angen mesurau effeithlonrwydd ynni arnynt yn gyffredinol, mesurau inswleiddio'r atig a waliau yn bennaf, ond gall gynnwys mathau eraill o inswleiddio yn ogystal â chysylltiadau â systemau gwresogi ardal.
- Rhwymedigaeth Arbed Carbon yn y Gymuned (CSCO) - Mae hon yn targedu ardaloedd incwm isel a gwledig penodol gyda mesurau inswleiddio a gwresogi ardal
- Rhwymedigaeth Lleihau Costau Gwresogi'r Cartref (HHCRO) - Mae hon yn targedu lleihau costau gwresogi drwy osod mesurau gwresogi ac inswleiddio mewn cartrefi sector preifat sydd ar fuddiannau ar sail modd penodol.

Rhwymedigaeth Cwmnïau Ynni (ECO)

Daeth cyfnod cyntaf ECO i ben ym mis Mawrth 2015 a lansiwyd ei ail gyfnod, sef ECO2, ym mis Ebrill 2015 a bydd yn para tan fis Mawrth 2017.

- Erbyn diwedd mis Medi 2015, gosodwyd 81,123 o fesurau yng Nghymru gan ddefnyddio cyllid ECO - mae hyn yn cyfateb i 5.1% o'r holl fesurau ECO a osodwyd.
- Gosodwyd tua 62 o fesurau ECO ar gyfer pob 1,000 o gartrefi yng Nghymru o gymharu â chyfartaledd o 59 o fesurau fesul 1,000 o gartrefi yn Lloegr a 76 o fesurau fesul 1,000 o gartrefi yn yr Alban.
- Mae cyfran y mesurau HHCRO a gyflawnwyd yng Nghymru yn fwy na'r disgwyl yn seiliedig ar nifer y cartrefi yng Nghymru. Mae'n debyg bod hyn i'w briodoli i'r ffaith bod cymorth ariannol yn cael ei ddarparu drwy ECO a chynllun Nyth Llywodraeth Cymru, sy'n targedu cartrefi tebyg.

Mae'r tabl canlynol yn dangos y mesurau ECO a gyflawnwyd yng Nghymru, yn ôl ardal weinyddol, hyd at ddiwedd mis Medi 2015

Gwlad/ Ardal Awdurdod Lleol	CERO	CSCO	HHCRO	Cyfanswm mesurau ECO	% y mesurau ECO	Mesurau ECO fesul 1,000 o gartrefi
Prydain Fawr	686,151	420,425	485,246	1,591,822	100	60.7
Lloegr	572,584	352,330	402,493	1,327,407	83.4	59.0
Yr Alban	84,703	54,197	44,392	183,292	11.5	76.3
Cymru	28,864	13,898	38,361	81,123	5.1	61.5
Ynys Môn	199	187	431	817	0.1	26.5
Gwynedd	587	260	627	1,474	0.1	27.9
Conwy	1,423	314	1,699	3,436	0.2	66.5

Gwlad/ Ardal Awdurdod Lleol	CERO	CSCO	HHCRO	Cyfanswm mesurau ECO	% y mesurau ECO	Mesurau ECO fesul 1,000 o gartrefi
Sir Ddinbych	1,348	538	1,511	3,397	0.2	82.8
Sir y Fflint	1,481	378	1,709	3,568	0.2	55.3
Wrecsam	1,064	585	970	2,619	0.2	45.1
Powys	811	65	453	1,329	0.1	22.6
Ceredigion	795	118	344	1,257	0.1	39.6
Sir Benfro	847	340	768	1,955	0.1	36.3
Sir Gaerfyrddin	1,569	798	2,096	4,463	0.3	56.1
Abertawe	1,393	800	3,076	5,269	0.3	50.3
Castell-nedd Port Talbot	1,632	964	2,445	5,041	0.3	83.2
Pen-y-bont ar Ogwr	1,113	1,211	2,479	4,803	0.3	80.9
Bro Morgannwg	1,631	292	1,379	3,302	0.2	60.9
Caerdydd	4,180	2,738	4,132	11,050	0.7	75.6
Rhondda Cynon Taf	1,373	1,370	5,641	8,384	0.5	82.8
Merthyr Tudful	471	540	1,082	2,093	0.1	85.8
Caerffili	2,246	976	3,012	6,234	0.4	83.1
Blaenau Gwent	347	371	1,302	2,020	0.1	66.0
Torfaen	1,303	242	974	2,519	0.2	64.8
Sir Fynwy	1,152	27	442	1,621	0.1	41.8
Casnewydd	1,899	784	1,789	4,472	0.3	72.3

Gostyngiad Cartrefi Cynnes (WHD)

Mae'r Cynllun Gostyngiad Cartrefi Cynnes yn elfen bwysig o strategaeth Llywodraeth y DU ar gyfer mynd i'r afael â thlodi tanwydd. Mae'n rhoi ad-daliad blynyddol o £140 ar eu bil trydan i ddefnyddwyr incwm isel yn ogystal â darparu cymorth anuniongyrchol, megis cyngor ar ynni a chymorth i leihau dyledion ynni. Caiff y cynllun ei rannu'n dair elfen: y Grŵp Craidd, y Grŵp Ehangach a Mentrau'r Diwydiant. Mae DECC yn gweinyddu'r Grŵp Craidd ac yn gyfrifol am bolisi y cynllun tra bod Ofgem E-Serve yn gweinyddu'r elfennau sy'n weddill ac yn monitro cydymffurfiaeth â rhwymedigaethau'r cynllun.

Er mai'r bwriad gwreiddiol oedd cynnal y cynllun am bedair blynedd, mae wedi'i ymestyn er mwyn parhau i gefnogi defnyddwyr incwm isel. Mae cyfranogiad cwmnïau ynni wedi cynyddu ers mis Ebrill 2011 ac mae'r 11 o gyflenwyr ynni mwyaf ym Mhrydain bellach yn cynnig cymorth WHD i ddefnyddwyr. Rydym yn parhau i weithio'n agos gyda chyflenwyr a DECC er mwyn sicrhau y caiff y cynllun presennol ei gyflwyno'n effeithlon ac yn effeithiol tra'n cynnig mantais ein profiad a'n harbenigedd i'r llywodraeth hefyd wrth iddi ystyried opsiynau polisi yn y dyfodol i fynd i'r afael â thlodi tanwydd. Mae'r cynllun Gostyngiad Cartrefi Cynnes bellach wedi darparu dros £1 biliwn mewn cymorth gan gyflenwyr ymrwymedig i'r rheini sy'n wynebu'r perygl o dlodi tanwydd ers iddo ddechrau ym mis Ebrill 2011.

Un enghraifft o weithgaredd sy'n targedu Cymru yw NEA Cymru, a ariennir yn rhannol drwy Fentrau WHD y Diwydiant, sy'n darparu hyfforddiant dyled tanwydd a phrosiectau mentora ledled Cymru.

Cynllun Tariff Cyflenwi Trydan (FIT)

Mae'r Cynllun Tariff Cyflenwi Trydan yn annog y defnydd o amrywiaeth o gyflenwyr trydan adnewyddadwy a thrydan carbon isel ar raddfa fach i dalu cynhyrchwyr micro, adnewyddadwy bach a micro Gwres a Phŵer Cyfunedig (CHP) am drydan a gynhyrchir a allforir i'r grid. Mae hefyd yn ofynnol i gyflenwyr wneud taliadau i gronfa lefelu, a gaiff ei hailddosbarthu i'r cwmnïau hynny sydd wedi gwneud mwy o daliadau i osodiadau achrededig nag y byddai'n ofynnol iddynt eu gwneud ar sail cyfraniad eu cyfran o'r farchnad.

Ar 31 Rhagfyr 2015, roedd Cymru yn cynrychioli 6.7% o gyfanswm y gosodiadau a gofrestrwyd ar Dariffau Cyflenwi Trydan (711,461). Mae hyn ers lansio'r cynllun yn 2010. Dangosir dadansoddiad o'r math o dechnoleg a chapasiti yng Nghymru isod:

Technoleg	Cyfanswm y gosodiadau	Cyfanswm y Capasiti wedi'i Osod / kW
Treulio anerobig	7	3,267
Hydro	153	7,514
Ffotofoltäig	46,630	211,678
Gwynt	514	45,088
Cyfanswm	**47,304**	**267,547**

Rhwymedigaeth Ynni Adnewyddadwy (RO)

Y Rhwymedigaeth Ynni Adnewyddadwy yw un o'r prif systemau ar gyfer cefnogi'r defnydd o orsafoedd cynhyrchu trydan adnewyddadwy mawr yn y DU. Mae'n gosod rhwymedigaeth ar gyflenwyr trydan trwyddedig i gael peth o'u cyflenwad o ffynonellau ynni adnewyddadwy, ac mae'r gyfran hon yn cynyddu bob blwyddyn. Yng Nghymru y math mwyaf cyffredin o dechnoleg yw gwynt ar y tir lle roedd 44 o orsafoedd achrededig ar 31 Mawrth 2015.

Er mai dim ond tair gorsaf ynni gwynt ar y môr sy'n achrededig o dan y cynllun, maent yn cyfrif am 720MW o gapasiti adnewyddadwy ac yn cynnwys Gwynt y Môr, sef un o'r mwyaf o'r math hwn o orsaf yn y byd. Yn 2014/15 cyflwynwyd 3.8 miliwn o Dystysgrifau Rhwymedigaeth Ynni Adnewyddadwy (ROC) i weithredwyr gorsafoedd yng Nghymru, ac roedd y tystysgrifau hyn yn werth tua £168 miliwn.

	Nifer y gosodiadau			**Capasiti**		
Technoleg	Nifer y gorsafoedd yn y DU (ac eithrio microgynhyrchwyr)	Nifer y gorsa-foedd yng Nghymru	% gorsafoedd Cymru yn y DU	Capasiti y DU (MW)	Capasiti Cymru (MW)	% capasiti y DU a gynhyrchir yng Nghymru
Hydro	253	31	12.3%	720	77.2	10.7%
Solar PV	485	34	7.0%	3,817	285.8	7.5%
Gwynt ar y tir	702	44	6.3%	7,935	527.3	6.6%
Gwynt ar y môr	30	3	10.0%	4,976	720.2	14.5%
Nwy tirlenwi	450	18	4.0%	929	31.2	3.4%
Nwy carthion	158	16	10.1%	165	12.2	7.4%
Cyfanswm	**2,078**	**146**	**7.0%**	**18,541**	**1,654**	**8.9%**

Nodiadau:

- Mae hefyd wyth gorsaf gynhyrchu tanwydd ffosil yng Nghymru. Bydd manylion capasiti y rhain yn ymddangos yn ein hadroddiad blynyddol ar y Rhwymedigaeth Ynni Adnewyddadwy, a gaiff ei gyhoeddi cyn 1 Ebrill 2016.
- Nid oes unrhyw safleoedd ynni llanw neu ynni'r tonnau yng Nghymru.
- Yn seiliedig ar ddata achredu'r Rhwymedigaeth Ynni Adnewyddadwy ar 15 Rhagfyr 2015.

Cymhelliant Gwres Adnewyddadwy

Mae'r Cymhelliant Gwres Adnewyddadwy yn torri tir newydd ledled y byd. Mae'n darparu cymhellion ariannol i gefnogi'r newid o systemau gwresogi olew a nwy i systemau cynaliadwy fel biodanwyddau, paneli thermol solar, pympiau gwres a systemau gwres a phŵer cyfunedig adnewyddadwy. Y cynllun yw ffordd allweddol llywodraeth y DU i gynyddu'r defnydd o wres adnewyddadwy er mwyn lleihau allyriadau carbon a helpu i gyflawni targedau adnewyddadwy yr UE.

Mae gan y Cymhelliant Gwres Adnewyddadwy ddau gynllun - Annomestig a Domestig. Mae ganddynt dariffau, amodau ymuno, rheolau a phrosesau gwneud cais ar wahân. Rydym yn gweinyddu'r ddau.

Yn gyffredinol, os yw'r system wresogi adnewyddadwy ar safle masnachol, cyhoeddus neu ddiwydiannol, gallai fod yn gymwys o dan y Cymhelliant Gwres Adnewyddadwy Annomestig. Yr hyn sy'n allweddol i ymuno â'r cynllun Domestig yw bod y system wresogi adnewyddadwy ond yn gwresogi un eiddo sy'n gallu cael Tystysgrif Perfformiad Ynni (EPC) domestig.

Cymhelliant Gwres Adnewyddadwy Annomestig (RHI)

Dechreuodd y cynllun Cymhelliant Gwres Adnewyddadwy Annomestig ym mis Tachwedd 2011.

Ceisiadau yng Nghymru

- Ceisiadau a Gafwyd - 1,529 (10% o gyfanswm ceisiadau Prydain Fawr)
- Ceisiadau Achrededig a chynhyrchwyr biomethan cofrestredig - 1,314 (10% o gyfanswm ceisiadau Prydain Fawr)

Yn y flwyddyn ariannol 14/15, cawsom gyfanswm o 987 o geisiadau yng Nghymru. Mae hyn yn dangos twf sylweddol o gymharu â blynyddoedd blaenorol:

2015/2016 (hyd at 30 Tachwedd 2015)	2014/2015	2013/2014	2012/2013	2011/2012 (ers mis Tachwedd 2011)
160	**987**	**256**	**107**	**19**

Cyfanswm y capasiti wedi'i osod yw 187,905 (188MW). **Mae hyn yn cyfateb i 11% o holl geisiadau Prydain Fawr.**

Dadansoddiad o dechnoleg a chapasiti:

Technoleg	Nifer y Ceisiadau	Capasiti wedi'i Osod (kW)
Boeler Biomas Solet	1,262	186,737
Pympiau Gwres o'r Ddaear (GSHP)	27	422
Systemau Thermol Solar	18	165
Bionwy	1	178
Pwmp Gwres o'r Awyr (ASHP)	3	37
Pwmp Gwres o'r Dŵr (WSHP)	2	366
Biomethan	1	0
Cyfanswm Hyd Yma	**1,314**	**187,905**

Cymhelliant Gwres Adnewyddadwy Domestig (RHI)

Dechreuodd y cynllun Cymhelliant Gwres Adnewyddadwy Domestig ym mis Ebrill 2014 ac mae'n cwmpasu Cymru, Lloegr, a'r Alban. Mae wedi'i dargedu at gartrefi nad ydynt ar y grid nwy, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt. Mae gan y rheini sydd heb brif gyflenwad nwy y potensial mwyaf i arbed ar filiau tanwydd a lleihau allyriadau carbon.

Gall unrhyw un sy'n bodloni'r meini prawf ymuno wneud cais, gan gynnwys pobl sy'n berchen ar eu cartrefi, landlordiaid cymdeithasol a phreifat a hunanadeiladwyr.

Telir cyfranogwyr bob chwarter am saith mlynedd. Ar gyfer y rhan fwyaf, mae taliadau yn seiliedig ar amcangyfrif o ddefnydd gwres mwyaf diweddar yr eiddo. Mae angen i leiafrif o gyfranogwyr osod mesurydd a chyflwyno darlleniadau rheolaidd er mwyn cael eu talu.

Y systemau gwresogi cymwys yw: boeleri biomas a stofiau peledi biomas, pympiau gwres ffynhonnell aer ac o'r ddaear a phaneli solar thermol.

- Ar gyfartaledd, mae gan Gymru un achrediad fesul 1,000 o bobl, sy'n sylweddol uwch na chyfartaledd Prydain Fawr, sef 0.7 fesul 1,000 o bobl.
- Powys sydd â'r nifer fwyaf o achrediadau Cymhelliant Gwres Adnewyddadwy Domestig y pen, gyda 4.2 achrediad fesul 1,000 o bobl. Mae gan Geredigion, Sir Gaerfyrddin a Sir Fynwy nifer uchel o achrediadau y pen hefyd, gyda 2.9, 2.6 a 2.1 fesul 1,000 o bobl yn y drefn honno.
- O'r 14 o ardaloedd daearyddol ym Mhrydain Fawr, y mae'r Cymhelliant Gwres Adnewyddadwy Domestig yn adrodd arnynt, mae gan Gymru y bedwaredd nifer fwyaf o achrediadau biomas a'r bedwaredd nifer fwyaf o achrediadau thermol solar.
- Yn gyffredinol, mae 5.2% o holl achrediadau Cymhelliant Gwres Adnewyddadwy Domestig Prydain Fawr wedi'u lleoli yng Nghymru. Wedi'u dadansoddi yn ôl technoleg, mae Cymru yn darparu 3.6% o holl achrediadau pympiau gwres o'r awyr, 6.8% o holl achrediadau biomas, 5.9% o achrediadau pympiau gwres o'r ddaear a 6.7% o achrediadau thermol solar.

Cymhelliant Gwres Adnewyddadwy Domestig (RHI)

Mae'r tabl canlynol yn dangos y defnydd o systemau gwresogi cymwys ledled Cymru

Sir	Pwmp Gwres o'r Awyr	Biomas	Pwmp Gwres o'r Ddaear	Systemau Thermol Solar	Cyfanswm
Blaenau Gwent		3			3
Pen-y-bont ar Ogwr	5	10	5	6	26
Caerffili	10	14	4	5	33
Caerdydd	10	7	3	10	30
Sir Gaerfyrddin	116	167	108	94	485
Ceredigion	68	68	44	43	223
Conwy	27	21	16	14	78
Sir Ddinbych	58	60	30	34	182
Sir y Fflint	50	63	11	32	156
Gwynedd	81	68	37	28	214
Ynys Môn	56	25	34	16	131
Merthyr Tudful	5	3	2	3	13
Sir Fynwy	61	54	48	30	193
Castell-nedd Port Talbot	16	6	2	4	28
Casnewydd	9	13	9	11	42
Sir Benfro	61	84	34	58	237

Sir	Pwmp Gwres o'r Awyr	Biomas	Pwmp Gwres o'r Ddaear	Systemau Thermol Solar	Cyfanswm
Powys	147	183	100	123	553
Rhondda Cynon Taf	14	14	3	5	36
Abertawe	22	13	22	19	76
Bro Morgannwg	16	16	12	17	61
Torfaen	2	3		1	6
Wrecsam	75	40	11	64	190
Cyfanswm	**909**	**935**	**535**	**617**	**2996**

Ad-daliad Trydan y Llywodraeth (GER)

Sefydlwyd Ad-daliad Trydan y Llywodraeth (GER) yn dilyn datganiad yr hydref gan Ganghellor y Trysorlys yn 2013, lle amlinellodd y llywodraeth ar y pryd gynlluniau er mwyn helpu i leihau effaith costau polisïau amgylcheddol a chymdeithasol ar filiau ynni. Mae'n rhan o becyn ehangach o fesurau y bwriedir iddynt leihau biliau ynni o tua £50 y flwyddyn ar gyfartaledd.

Mae Ad-daliad Trydan y Llywodraeth yn gofyn i ddeiliaid trwydded cyflenwi trydan roi ad-daliad blynyddol o £12 i bob cwsmer domestig yn 2014/15 a 2015/16. Telir cwsmeriaid gan gyflenwyr drwy eu dull arferol o dalu ac mae'n rhaid i gyflenwyr roi'r ad-daliad erbyn 28 Chwefror bob blwyddyn. Rydym yn cadarnhau bod cyflenwyr wedi gwneud y taliadau hyn ac wedyn mae'r llywodraeth yn eu had-dalu am y gostyngiadau a ddarparwyd.

Llundain
9 Millbank,
London,
SW1P 3GE
Ffôn: 020 7901 7000

Glasgow
Cornerstone,
107 West Regent Street,
Glasgow, G2 2BA
Ffôn: 0141 331 2678

Caerdydd
1 Pentir Caspian,
Ffordd Caspian
Caerdydd
CF10 4DQ
Ffôn: 029 2044 4042

www.ofgem.gov.uk/eserve